

Martin Andersen Nexøs liv og værk – en oversigt

1869 Martin Andersen fødes den 26. juni i Sankt Annægade 33 på Christianshavn i København som det fjerde af Hans Jørgen og Mathilde Andersens ti børn.

1872 Familien flytter til Lægeforeningens Boliger ("Brumleby") på Østerbro.

1877 Familien flytter til Nexø, hvor faderen får arbejde som stenhugger og brolæggerformand.

1882 Familien bygger hus i Ferskesøstræde.

1883 Efter seks års skolegang består Martin Andersen afgangseksamen fra Nexø Borgerskole og bliver vogterdreng for Hans Berg Harild i Nexø.

1883-1884 Efter sin konfirmation bliver han røgterdreng hos Hans Christian Jensen i Poulsker og derefter hos Hans Pedersen Dahl i Nexø.

1884-1888 Skomagerlærling i Rønne.

1890-1891 Efter et år med tilfældigt arbejde og arbejdsløshed sender mæcener fra Rønne Højskoleforening ham på højskole i Østermarie.

1891-1893 Han fortsætter sin uddannelse på Askov udvidede Højskole, hvor han optages i fru Mathilde Molbechs hjem.

1893 Lærer ved Peder Møllers Friskole i Odense. Den 10. juli debuterer han på forsiden af *Fyns Tidende* med artiklen "St. Hansaften paa Bornholm".

1894-1896 Fra en rekreatjonsrejse i Italien og Spanien skriver han en lang række rejsebrev, der trykkes i flere provinsaviser. Han bruger nu kunstnernavnet Nexø. Den 10. maj 1896 debuterer han som skønlitterær forfatter i *Illustreret Tidende* med fortællingen "En Kvinderevolution".

1897-1901 Lærer ved Gregersens Realskole på Frederiksberg.

1898-1913 Ægteskab med Margrethe, f. Thomsen

1898 Nexø debuterer i bogform med novellesamlingen *Skygger*. Frem til 1902 udgiver han foruden journalistik yderligere to novellesamlinger og fire romaner.

1903 Efter en ny rejse til Syden udgiver han rejsebogen fra Andalusien, *Soldage*.

1904-1905 Medlem af Den radikale Klub (en forløber for Det radikale Venstre).

1906-1910 *Pelle Erobreren* 1-4 udkommer.

1908 Samlingen *Af Dybets Lovsang*.

1910-1918 Medlem af Socialdemokratiet.

1911-1912 *Pelle Erobreren* udkommer som føljeton i millionstore oplag i den tyske arbejderpresse. Frem til udbruddet af 1. Verdenskrig spreder værket sig videre som føljeton i arbejderpressen over store dele af Europa på foreløbig ni forskellige sprog.

1913-1924 Ægteskab med Grethe, f. Frydenlund Hansen.

1917-1921 *Ditte Menneskebarn* 1-5 udkommer. Samtidig udgives flere novellesamlinger.

1919 K.K. Nicolaisen udgiver den første biografi om forfatteren: *Martin Andersen Nexø. En litterær Skitse*

1919-1925 Medlem af det danske og det tyske kommunistiske parti.

1921 Æresmedlem af den internationale PEN-klub.

1922 August Tørsleffs portrætmaleri af Nexø ophænges i Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot.

1922 Besøger Sovjetunionen første gang.

1922-1926 Nexøs samlede fortællinger udkommer under fællestitlen *Mulds kud* 1-3.

1923 Selskabet for de skønne og nyttige Videnskabers Forfremmelse præmierer *Ditte Menneskebarn*.

1923-1930 Fast bopæl i Weimar-republikken i det sydlige Tyskland.

1925 Ægteskab med Johanna, f. May.

1926-1931 Nexøs samlede værker udkommer i otte bind på tysk.

1929 Banderomanen *Midt i en Jærntid* 1-2.

1930 Novellesamlingen *De sorte Fugle*.

1930 Tyske intellektuelle indstiller Nexø til Nobelprisen i litteratur 1931.

1932-1939 Nexø udgiver sit sidste hovedværk, *Erindringer* 1-4.

1933-1945 Nexø engagerer sig internationalt i antifascistisk og pro-sovjetisk arbejde.

1937 Medlem af Danmarks Kommunistiske Parti.

1941 Efter Tysklands angreb på Sovjetunionen arresteres Nexø af dansk politi, men løslades på tysk initiativ efter tre måneder fangenskab.

1943-1945 Eksil i Stockholm og Moskva.

1945-1957 De autofiktionale 'erindringsromaner' 1-3 om *Morten hin Røde*.

1946 Bjarne Henning-Jensens filmatisering af *Ditte Menneskebarn's* tre første bind vinder flere priser og bliver en international publikumssucces.

1947-1960 Nexøs samlede værker udkommer igen på tysk, nu i ti bind.

1950 Dansk Forfatterforening indstiller atter Nexø til Nobelprisen i litteratur.

1951-1954 Nexøs samlede værker udkommer i ti bind på russisk.

1951-1954 Fast bopæl i Dresden i det sydlige DDR.

1951 Samtidig med forfatterne Bertolt Brecht og Anna Seghers modtager Nexø DDR's nationalpris.

1953 Nexø udnævnes til Dresdens æresborger.

1954 Nexø dør den 1. juni. Hans urne nedsættes på Assistens Kirkegård i København.

1969 Nexøs 100-årsdag markeres i København, Nexø og Dresden. I Nexø omdøbes Gasværksvej til Martin Andersen Nexøs Vej. En portrætbuste ved Harald Isenstein afsløres i Nexø, en anden ved Knud Nellemose i København. Postvæsenet udgiver et frimærke med et Nexø-portræt efter træsnit af Jane Muus.

1972-2020 Klaus Rödel udgiver en serie af Nexøs kortprosa, hvert år en ny fortælling illustreret med originalgrafik af en ny dansk kunstner.

1981-1988 Børge Houmann udgiver biografien *Martin Andersen Nexø og hans samtid* 1-3.

1984 Christians Steinckes filmatisering af *Pelle Erobreren's* første bind vælges af seerne i DDR som årets bedste TV-film og bliver en publikumssucces også i BRD og andre lande.

1987 Bille Augusts filmatisering af *Pelle Erobreren's* første bind vinder priserne Palme d'Or, The Golden Globe Award samt en Oscar og bliver en international publikumssucces.

1989 Den 14. december stiftes Foreningen Martin Andersen Nexøs Mindestuer.

1990 Foreningen overtager Nexøs barndomshjem i Ferskesøstræde og åbner huset som museum den 11. juli.

1995-2013 Nexø hovedværker udkommer i tolv bind som videnskabelige udgaver ved Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

1996 Nexø udnævnes posthumt til Nexø bys æresborger.

2019 Nexøs 150-årsdag markeres i København og på Bornholm. Efterfølgende navngives et anlæg på Christianshavn efter forfatteren: Martin Andersen Nexøs Plads. Henrik Yde udgiver *NEXØ. Martin Andersen Nexøs liv og værk*.

2022 Martin Andersen Nexø-Selskabet stiftes 28. oktober.